

Medpredmetno povezovanje z uporabo spletnega dnevnika

Cross-curricular integration using the web diary (blog)

Jana Bizjak Bradeško

OŠ Ivana Cankarja, Lošca 1, 1360 Vrhnika
jana.bizjak-bradesko@guest.arnes.si

Primož Trček

OŠ Ivana Cankarja, Lošca 1, 1360 Vrhnika
primoz.trcek2@guest.arnes.si

Povzetek

Kompetenten učitelj potrebuje znanje, sposobnosti in vizijo za uresničitev zamisli v različnih situacijah. Ustvarjanje različnih, za učenca zanimivih situacij, je za učitelja v današnjem svetu težka naloga. Številne informacije, različni mediji in tehnologije so mu pri tem ustvarjanju v pomoč. Tako je potrebno v pouk vpeljati poleg frontalne oblike tudi druge oblike dela, ki zahtevajo učiteljevo znanje uporabe IKT. Zaželjene so tiste oblike, pri katerih je učenec aktiven soustvarjalec pouka. To dosežemo tudi s pravilno izbranimi metodami dela (pregledovanje, izbiranje literature in drugih virov, predstavitev, delo v skupinah idr.). Z načrtovanjem skupnega cilja med izbirnim predmetom računalniška omrežja (ROM) in geografijo je postal učenec aktiven oblikovalec pouka. Za izdelavo spletnega dnevnika (bloga) je potreboval znanja in spretnosti pridobljene pri obeh predmetih ter povratne informacije učitelja in sošolcev, ki so prispevale k dvigu kvalitete njegovega spletnega dnevnika.

Ključne besede: medpredmetno povezovanje, aktivna vloga učenca, povratna informacija, blog – spletni dnevnik

Abstract

A competent teacher needs knowledge, an ability and a vision for realization of different ideas in different situations. Nowadays it is difficult for a teacher to create different situations which are at the same time also interesting for students. Numerous pieces of information, different media and technology are very helpful. It is necessary to include other methods apart from face-to-face teaching. Such methods demand of teachers to be able to use IKT. Methods which include students as active participants in creating a lesson are especially welcome. They should be carefully chosen and include inspection and choosing of bibliography and other sources, presentation, group work and others. Students become active participants in creating lessons by planning a common goal between computer network (ROM) and Geography. If they want to create online personal journals (blogs), they need knowledge and abilities gained while

studying both subjects. At the same time feed-back from their teacher and schoolmates help them to achieve better quality of their blogs.

Key words: *cross-curricular integration, students active role, feed-back, blog*

1. Uvod

Kompetenten učitelj potrebuje znanje, sposobnosti in vizijo za uresničitev zamisli v različnih situacijah.

Ustvarjanje različnih, za učenca zanimivih situacij, je za učitelja v današnjem svetu težka naloga. Številne informacije, različni mediji in tehnologije so mu pri tem ustvarjanju v pomoč. Tako je potrebno v pouk vpeljati poleg frontalne oblike tudi druge oblike dela, ki zahtevajo tudi učiteljevo znanje uporabe IKT. Zaželeno so tiste oblike, pri katerih je učenec aktiven soustvarjalec pouka. To pa dosežemo tudi s pravilno izbranimi metodami dela (pregledovanje, izbiranje literature in drugih virov, predstavitev, delo v skupinah idr.).

2. Medpredmetno sodelovanje

a) Načrtovanje

Medpredmetno povezovanje med predmetoma računalniška omrežja in geografijo sva načrtovala v 9. razredu. Sodelovalo je 94 učencev štirih razredov, 20 od teh jih je naredilo seminarsko nalogo v obliki bloga, ostali pa so naredili klasično seminarsko nalogo, saj niso obiskovali izbirnega predmeta računalniška omrežja (ROM). Za izvedbo projekta sva predvidela 2 meseca (od konca meseca septembra do konca novembra). V tem času so učenci dobili navodila za delo, pripravili nalogo, si na ekskurziji ogledali pokrajino, dopolnili nalogo in jo predstavili staršem ter učiteljem.

Temeljni cilj medpredmetnega povezovanja med izbirnim predmetom računalniška omrežja in geografijo je bil izdelava seminarske naloge s pomočjo bloga.

Predvidela sva pisno povratno informacijo učencem za izboljšanje naloge, **ocenjevanje** pa šele po povratni informaciji in popravkih.

Za izdelavo povratne informacije sva izbrala tudi skupne kriterije:

Pri povratni informaciji smo pozorni na splošen vtis (kaj je bilo v celotni nalogi dobrega) in predloge, kaj bi lahko izboljšali. Oblikujemo jih tristoopenjsko preko:

- **zapažanj** (opazila sem, da ne uporabljaš velike začetnice tam, kjer je potrebno),
- **učinka**, ki ga je imela naloga name (npr. ko sem brala tvoj opis slapu, sem pomislila, koliko podrobnosti si opazil),
- **želje**, ki jo je boje oblikovati v obliki vprašanja kot trditve (Kaj bi bilo potrebno spremeniti, da bi naloga delovala kot celota ne pa le opis posameznih točk.).

Pri zadnji fazi lahko dodamo tudi svoje videnje in nekaj predlogov, če menimo, da je glede na sposobnosti učenca to potrebno. Učencem pa opišemo tudi vse pozitivne značilnosti njegove naloge, ki mu omogočajo izboljšati njegov blog in tako krepimo tudi pozitivno samopodobo učencev, da zmorejo in so lahko uspešni.

b) Izpeljava

Učenci so dobili splošna navodila za seminarsko nalogo pri pouku geografije, saj je potrebna priprava za aktivno delo pri pouku in na ekskurziji. Učenci so izdelali seminarsko nalogo, s pomočjo katere so po obisku pokrajine na zemljevidu in fotografijah pokrajino predstavili staršem in učiteljem. Učenci, ki so

obiskovali izbirni predmet računalniška omrežja, pa so dobili še dodatna izhodišča za izdelavo bloga. Potrebno predznanje za izdelavo bloga je uporaba interneta, in storitev, ki jih ponuja. Naučili so se registrirati in pisati blog, ga oblikovati in dodajati slike, vire... Spoznali so možnosti oblikovanja bloga, ki jih ponuja izbrani ponudnik in se seznanili z možnostjo uporabe html-ja za izvirnejše oblikovanje bloga.

c) Opažanja

Za izdelavo seminarske naloge v klasični obliki ali v obliki bloga je bil potreben pregled pisnih in internetnih virov. Za iskanje podatkov po internetu je imela večina učencev dovolj znanja, težave pa so imeli pri izbiranju podatkov, preverjanju njihove verodostojnosti in kritičnega vrednotenja. Prav tako so imeli težave z navajanjem pisnih in internetnih virov. Niso ločili med svojim avtorstvom in avtorstvom drugih in so nekontrolirano prepisovali brez označevanja citatov. Težave so imeli tudi z izpolnjevanjem vsebinskih zahtev in vsebinskim komentiranjem. Primanjkljaj se je pokazal pri splošni uporabi jezika, tako slogovni kot pravopisni. Med učenci, ki so izdelali klasično seminarsko nalogo in tistimi, ki so jo izdelali v obliki bloga, ni bilo razlik v teh težavah.

Prednosti oblikovanja spletnega dnevnika vidiva predvsem v večji ekonomičnosti, lažjem pregledovanju in zapisovanju povratne informacije ter možnosti medsebojnega komentiranja učencev. Ustrezne povratne informacije sošolcev drug drugemu pripomorejo k izboljšanju znanja, saj zahtevajo poznavanje obravnavanega problema, hkrati pa je iz teh povratnih informacij učitelju opazna tudi globina poznavanja (učenca komentatorja) in razumevanja obravnavanega področja, kar je lahko tudi eden izmed kriterijev za ocenjevanje. Učencem komentarji in napotki, ki jim jih učitelj posreduje preko bloga, veliko pomenijo. Pri povratni informaciji učitelj upošteva učenčeve sposobnosti (učenci s posebnimi potrebami, nadarjeni učenci) ter glede na sposobnosti in izdelano nalogo oblikuje povratno informacijo, ki učenca vodi k napredku in dvigu kvalitete njegovega znanja. S takim individualnim komentarjem učencu omogočimo, da razvija svoja močna področja (npr. likovno oblikovanje naloge) in okrepi šibkejša (npr. težave pri izboru literature). Učenci so z upoštevanjem komentarjev lažje dosegli zastavljene cilje. Zavedati se je potrebno, da je cilj povratne informacije prav spodbujanje.

Predstavitev je bolj ekonomična, saj je vse gradivo, ki služi ponazoritvi, na istem mestu poleg besedila – fotografije, zemljevidi, grafikoni. Učenci so v svoj načrt lahko vnesli tudi lastne fotografije z ekskurzije in grafikone, ki so jih izdelali s pomočjo podatkov, pridobljenih s terenskim delom. Glavno slabost vidim predvsem v uporabi le na internetu dostopnih virov, ki jih učenci nekritično in dobesedno povzemajo, kar pa se dogaja tudi pri pregledu literature in virov v tiskanih gradivih. Komentarji med sošolci so lahko zelo suhoparni (Zelo v redu.). Ti avtorju ne povedo veliko, prav tako pa ni iz njih sklepati na poznavanje vsebine. Temu se lahko izognemo z natančno in jasno postavljenimi navodili, kaj je komentar in kakšen naj bo.

Z uporaba spletnega dnevnika (bloga) lahko postane pouk aktiven in medpredmetno povezan. Ekskurzije, s pomočjo katerih učenci spoznajo pokrajine Slovenije, so pomembne za doseganje ciljev različnih predmetnih področij, zahtevajo pa tudi uporabo IKT kajti med predmetno povezovanje ne temelji samo na vsebinskih povezavah v funkciji motivacije, nadgradnje, povezovanja obstoječega znanja z novim, ampak tudi in predvsem v okviru načrtovanih dejavnosti učencev, prek katerih le-ti dosegajo tako imenovana procesna oziroma vseživljenjska znanja'. (Bevc, 2005, str. 50)

Medpredmetno povezovanje je popestrilo pouk, pri katerem so bili učenci dejavni in so sodelovali tudi izven šolskih prostorov. Tehnologija je omogočila, da se je skupina, ki v šoli ne funkcionira kot skupina, bolje povezala. Učenci so bili odvisni od sošolcev, kajti njihov blog ni zaživel brez udeležbe ostalih v skupini. Tehnologija ni posameznika ločevala ampak združevala v iskanju skupnih in boljših rešitev.

Uporaba spletnega dnevnika omogoča doseganje vsebinskih ciljev predmetov in operativnih ciljev aktivno sodelujočih učiteljev v medpredmetni povezavi. Omogoča pa tudi doseganje ciljev, ki prispevajo k razvijanju procesnih in vseživljenjskih znanj ter spretnosti. Spletni dnevnik je način izražanja svojih idej, pogledov, vtisov, ki jih sošolci komentirajo in tako lahko postane živ organizem razreda oziroma sodelujočih bralcev in komentatorjev.

3. Zaključek

Organizacija ekskurzije, izbrane metode, predvsem pa jasno postavljen cilj izdelava seminarske naloge, so omogočili povezovanje različnih predmetnih področij (geo, zg, slo, bio, ke, fi); iskanje podatkov, izdelava seminarske naloge in predstavitev naloge pa so zahtevali tudi znanje uporabe IKT pri učencih in učiteljih. Medpredmetno povezovanje med geografijo in izbirnim predmetom računalniška omrežja je bilo aktivno od skupnega načrtovanja ciljev do končne predstavitve. Ostali predmeti so bili vključeni v povezovanje pasivno, brez aktivnega sodelovanja učiteljev teh predmetov. Tu se kaže možnost nadgradnje med predmetne povezave, saj bi učitelji naravoslovnih predmetov lahko pregledali, analizirali, primerjali dobljene podatke, ki so jih učenci pridobili z meritvami in jih ovrednotili, slavisti bi bili pozorni na jezikovno plat naloge, likovniki bi se ukvarjali z osnovami dobrega oblikovanja. Tako bi postalo medpredmetno povezovanje še bolj aktivno.

Učenci so delali samostojno in prevzeli aktivno vlogo raziskovalca obiskane pokrajine in zapisovalca, oblikovalca svojih vtisov, spoznanj in čutenj. Učitelja sta časovno organizirala delo, bila spodbujevalca in usmerjevalca dela. S takšnim aktivnim delom so učenci pridobili kvalitetnejše in trajnejše znanje, sposobnost sodelovanja v skupini, samostojnost in odgovornost pri delu, možnost preverjanja ugotovitev iz literature v pokrajini, sposobnost komentirati tuja in zagovarjati svoja stališča.

S tako pridobljenim znanjem in veščinami bodo učenci ob prihodu na trg dela konkurenčnejši od tistih, ki teh znanj in veščin niso začeli pridobivati že v svojem primarnem izobraževanju.

Več o projektu najdete na spletnem naslovu: <http://www2.arnes.si/~ptrcek1/medpretn.htm>

Viri

Bevec, V., (2005): Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu: zbornik prispevkov, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana, 234 str.

Dominko, M., (2005): Učenje poučevanje in NLP, samozaložba: Vrhnika, 15 str.

Mele J., (2004): Čas blogov. Moj mikro, let. 20, št.2, stran:66-67

Pečenko, N., (2005): Blog iz domačih logov: Dostopno na: [http://www.monitor.si/clanki.php?id=515%20\(02.11.2006\)](http://www.monitor.si/clanki.php?id=515%20(02.11.2006))

Vidmar, D., (2006): Kako do svojega spletnega dnevnika: Dostopno na: [http://www.monitor.si/clanki.php?id=1494\(12.09.2006\)](http://www.monitor.si/clanki.php?id=1494(12.09.2006)).

Strokovni življenjepis

*Sem **Jana Bizjak Bradeško**, zaposlena kot učiteljica geografije na OŠ Ivana Cankarja na Vrhniki. Pri pouku uporabljam sodobne in aktivne metode in oblike dela. Z zavodom za šolstvo sodelujem kot multiplikatorica za medpredmetno povezovanje terenskega dela.*

***Primož Trček** poučuje Urejanje besedil, Multimedijo, Računalniška omrežja, tehniko in tehnologijo in dela kot organizator računalniških dejavnosti na šoli. Rojen je 1967 in sem diplomiral na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Računalnik in svetovni splet sta posebno motivacijsko orodje, zato ga pogosto vključujem v redne ure pouka. Sodelujem v različnih projektih Ministrstva za šolstvo šolstvo in šport in Zavoda RS za šolstvo. Sodelujem z Zavodom RS za šolstvo kot učitelj multiplikator za računalniška izobraževanja.*